

10 februarie 2012

DG-6 Nr. 8

Domnului Igor BOȚAN
Director executiv al asociației obștești „ADEPT”

Stimate Domnule BOȚAN,

Cu referire la Apelul pentru asigurarea transparenței și informării în activitatea Parlamentului Republicii Moldova înaintat de asociația pentru democrație participativă „ADEPT”, Vă informăm că, Secretariatul Parlamentului a examinat cele zece solicitări expuse în Apel și, de asemenea, a luat act de Raportul de monitorizare „Activitatea Parlamentului Republicii Moldova în anul 2011”, dat publicității la 31 ianuarie 2012.

În acest sens, Secretariatul Parlamentului, salută eforturile reprezentanților societății civile în monitorizarea activității parlamentare și sporirea responsabilității Parlamentului, reiterând deschiderea Secretariatului Parlamentului pentru cooperarea cu societatea civilă.

În aceeași ordine de idei, Secretariatul Parlamentului, a elaborat o serie de comentarii și recomandări, cu titlu de informare, în baza celor expuse în documentele sus-menționate, care se referă, exclusiv, la concluziile Raportului sau cerințele Apelului, privind atribuțiile funcționale ale Secretariatului.

Astfel, cu privire la cerințele expuse în *Apelul pentru asigurarea transparenței și informării în activitatea Parlamentului Republicii Moldova*, Secretariatul Parlamentului precizează următoarele:

1. Referitor la plasarea materialelor ședințelor Biroului permanent pe pagina web a Parlamentului, menționăm că Regulamentul Parlamentului prevede „caracter public” doar pentru ședințele plenare ale legislativului și cele ale comisiilor permanente. Articolele 12 și 13 din Regulamentul enunțat, stipulează formarea Biroului permanent al Parlamentului și atribuțiile sale, însă, nu specifică expres caracterul public al ședințelor acestuia.

2. Stenogramele și ordinea de zi ale ședințelor Parlamentului sunt plasate sistematic pe pagina electronică (www.parlament.md – modulul „Ședințe Plenare”), de către Direcția informațional-analitică a Secretariatului Parlamentului, începând cu anul 2010.

Arhiva stenogramelor ședințelor legislativului din perioada anilor 1990 - 2009 a fost distrusă, în mare parte, în timpul evenimentelor post-electorale din 7 aprilie 2009.

Totodată, plasarea stenogramelor ședințelor plenare din perioada enunțată, pe pagina web a Parlamentului, existente, doar, pe suport de hârtie în arhiva Parlamentului necesită achiziționarea unor echipamente IT performante care să asigure digitizarea documentelor arhivistice. Menționăm că, digitizarea documentelor Arhivei Parlamentului a fost prevăzută ca activitate în Planul de acțiuni a Strategiei dezvoltării spațiului informatic integrat al Parlamentului pentru anii 2011-2015.

La fel, infrastructura echipamentelor IT rămâne a fi una incompletă și insuficient adaptată necesităților de lucru ale Parlamentului și nu poate fi dezvoltată adecvat până la finalizarea reconstrucției sediului Parlamentului, or aplicarea de soluții IT temporare pentru implementarea unor funcții suplimentare pe pagina web a Parlamentului, în condițiile actuale de lucru, este practic imposibilă.

3. În conformitate cu art. 49¹ pct. 1 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, *Comisia permanentă sesizată în fond asigură consultarea publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu părțile interesate prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin intermediul altor proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional.* Astfel, anunțurile privind organizarea audierilor publice se plasează pe pagina web a Parlamentului (Modulul „Actualitate”, Secțiunea „Știri” sau „Comunicate de presă”) și conțin următoarele date:

- denumirea și numărul proiectului de lege,
- comisia parlamentară care inițiază audierile publice,
- locul și ora desfășurării evenimentului, responsabilul.

4. Direcția informațional-analitică a Secretariatului Parlamentului, plasează sistematic pe site-ul Parlamentului proiectele de acte legislative cu actele de însoțire ale dosarului.

5. Anunțurile privind organizarea ședințelor publice ale Biroului permanent al Parlamentului, comisiilor parlamentare permanente, speciale și de ancheta sunt plasate sistematic pe site-ul Parlamentului sub formă de anunțuri de presă, în care sunt indicate data și ora ședinței, locul desfășurării evenimentului, precum și datele de contact.

6; 7 Anunțurile și comunicatele de presă, plasate pe site-ul Parlamentului, conțin datele de contact ale Comisiilor parlamentare permanente și, după caz, subdiviziunile Secretariatului Parlamentului, responsabile de organizarea evenimentelor anunțate.

8; 9 În conformitate cu art. 12 din Legea privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății demnitarilor de stat, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, nr. 1264-XV din 19.07.2002, declarațiile de venit ale deputaților Parlamentului Republicii Moldova se publică pe site-ul Parlamentului. Astfel, pe pagina personală din site-ul Parlamentului a deputaților sunt plasate: declarațiile de venit (inclusiv pentru anul 2009), datele de contact, precum și CV-urile puse la dispoziția Direcției informațional-analitice a Secretariatului de către deputați.

10. Modulul „Procesul legislativ” al paginii oficiale web a Parlamentului deja conține un volum impunător de informație privind proiectele de acte legislative aflate pe agenda Parlamentului, inițiatorii acestora, stadiul de examinare ș.a. Totodată, lucrul asupra optimizării paginii web continuă în cadrul Grupului de lucru pentru completarea și acceptarea conținutului informațional al paginii web a Parlamentului.

Cu privire la comentariile și concluziile expuse în Raportul de monitorizare „Activitatea Parlamentului Republicii Moldova în anul 2011”, Secretariatul Parlamentului precizează următoarele:

□ *Secțiunea I. Evoluțiile cadrului legislativ-normativ al funcționării Parlamentului*

„activitatea deputaților care nu au funcții de conducere administrativă sau politică nu este asistată de personal calificat și nu este suplinită prin resurse financiare și tehnice adecvate statutului de reprezentant al poporului, aflat în serviciul poporului”

Conform Regulamentului Parlamentului și a Hotărârilor Biroului permanent, funcționarii Secretariatului Parlamentului asigură suportul necesar desfășurării activității Parlamentului, implicit deputaților. Doar fracțiunile parlamentare dispun de fonduri separate din bugetul Parlamentului, nu și deputații în parte, iar cheltuielile realizate pentru achitarea salariilor, transportului, diurnelor, asigurării logistice etc, sunt calculate conform Legii nr. 847-XIII din 24.05.1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar și nu pentru fiecare deputat în parte.

Totodată, se impune a fi menționat că baza tehnico-materială a Parlamentului s-a diminuat considerabil ca urmare a evenimentelor post-electorale din aprilie 2009.

”prin modificările ce au lărgit competențele Biroului permanent, Parlamentul a făcut mai puțin transparente reglementările despre remunerarea angajaților Parlamentului, structura Secretariatului și aspectele vizînd asigurarea logistică și financiară a Parlamentului”

Informațiile privind structura Secretariatului Parlamentului se regăsesc pe pagina web a Parlamentului, de asemenea, asigurarea logistică și financiară a Parlamentului este realizată în funcție de sursele financiare **prevăzute în Bugetul de stat**, la capitolul bugetul Parlamentului.

Subliniem faptul că, toate contractele încheiate de Parlament pentru procurarea de servicii sau bunuri materiale au respectat procedura legală privind achizițiile publice, valabil și pentru contractele anunțate de proiectele de asistență externă, care se conduc de proceduri proprii și transparente, iar anunțurile achizițiilor publice sunt plasate cu regularitate pe site-ul Parlamentului.

Remunerarea angajaților Parlamentului este realizată în conformitate cu Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355 din 13.12.2005.

”reglementările referitoare la activitatea structurilor ce asigură funcționarea Parlamentului nu au fost actualizate și promovate în procedură rapidă, lipsa sau imperfecțiunea lor a constituit temei pentru eschivarea de la responsabilitate în cazul unor decizii dubioase”

Începând cu anul 2010, Secretariatul Parlamentului a coordonat activitățile de analiză și planificare menite să contribuie la consolidarea și dezvoltarea cadrului instituțional al Secretariatului, cu susținerea Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Astfel, în perioada mai – octombrie 2010, Secretariatul Parlamentului a fost supus unei analize funcționale ample. Scopul acesteia a fost identificarea necesităților obiective ale Secretariatului și includerea acestora în planul de dezvoltare strategică conform priorităților cheie identificate. În luna octombrie 2010, experții angajați cu suportul PNUD, au finalizat procesul de analiză și au prezentat Raportul analizei funcționale și evaluării capacităților instituționale a Secretariatului Parlamentului.

Astfel, la 27 octombrie 2010, prin Dispoziția Directorului general nr.11, a fost constituit Grupul de lucru pentru monitorizarea procesului de elaborare a Planului de dezvoltare strategică (PDS) al Secretariatului Parlamentului. Grupul de lucru a realizat supravegherea și coordonarea întregului proces de elaborare a PDS, identificând prioritățile de dezvoltare, indicatorii de performanță, acțiunile strategice, subiecții responsabili și termenele de implementare. Planul de dezvoltare strategică a identificat cinci direcții prioritare de dezvoltare a Secretariatului, după cum:

- îmbunătățirea managementului resurselor umane;
- instituirea unui management informațional modern și transparent;
- dezvoltarea infrastructurii Parlamentului;
- fortificarea capacităților de cercetare parlamentară;
- îmbunătățirea calității procesului legislativ.

Totodată, menționăm că, în perioada octombrie 2010 – iunie 2011, Secretariatul Parlamentului a coordonat elaborarea, cu suportul PNUD, a trei documente de planificare strategică: Planul de dezvoltare strategică a Secretariatului Parlamentului, Strategia de comunicare a Parlamentului și Planul de dezvoltare strategică a spațiului informatic integrat al Parlamentului. Dintre acestea doar două au fost aprobate de Biroul permanent al Parlamentului la data de 27 iulie 2011: „Strategia de comunicare a Parlamentului” și „Planul de dezvoltare strategică a spațiului informatic integrat al Parlamentului”, iar Planul de dezvoltare strategică a Secretariatului Parlamentului pentru anii 2012 – 2014 urmează a fi prezentat spre aprobare Biroului permanent în primele ședințe din anul curent.

□ **Secțiunea 5. Activitatea deputaților**

“Până în prezent, în activitatea Parlamentului Republicii Moldova rămân neacoperite de procedurile de evidență statistică, transparență și informare publică un șir de activități și acțiuni importante, cum ar fi: randamentul „adoptării” inițiativelor legislative, pe subiecți; activitatea deputaților desemnați în Biroul permanent, în cadrul fracțiunilor parlamentare și a comisiilor permanente; intervențiile deputaților în procesul legislativ aflat în desfășurare – promovarea amendamentelor legislative; votul personal al deputaților asupra proiectelor de acte legislative.”

“transparentizarea activității comisiilor permanente, a Biroului permanent și a fracțiunilor parlamentare, introducerea votului electronic deschis ar spori responsabilitatea politico-morală a deputaților și ar contribui la informarea corectă a alegătorilor acestora”

Remarcăm faptul că, până la finalizarea lucrărilor de reparație a clădirii Parlamentului cerințele sus-menționate sunt imposibil de implementat din punct de vedere tehnic.

Realizarea funcțiilor sus-menționate au fost prevăzute în Strategia dezvoltării spațiului informatic integrat al Parlamentului pentru anii 2011 – 2015. Implementarea cu succes a Strategiei depinde, însă, de finalizarea reparației sediului Parlamentului, or implementarea unor soluții IT temporare în spațiile actuale de lucru presupune investiții financiare care se pot dovedi inutile ulterior și care, dealtfel, nu există în momentul de față dat fiind costurile foarte mari ale echipamentelor IT și soluțiilor informatice.

□ **Secțiunea 6. Transparență și cooperarea cu societatea civilă**

“În anul 2011, cooperarea dintre Parlament și organizațiile societății civile a avut caracter oscilant, dar nu pe deplin ordonat și coerent, cooperarea realizându-se în temeii pe câteva domenii, de interes redus sau specializat.”

Consolidarea cadrului de participare a societății civile în elaborarea procesului legislativ, dar și fortificarea capacităților de comunicare a instituției legislative depind de implementarea plenară a Strategiei de comunicare și a Strategiei dezvoltării spațiului informatic integrat al Parlamentului pentru anii 2011 – 2015, precum și de finalizarea lucrărilor de reparație a sediului Parlamentului.

În aceeași ordine de idei, menționăm faptul că există o serie de inadvertențe și din partea sectorului nonguvernamental în cooperarea cu instituția Parlamentului, printre care : comunicarea discontinuă și lipsa de organizare, dialogul insuficient între membrii sectorului nonguvernamental privind stabilirea priorităților în cooperarea cu Parlamentul, concentrarea doar pe câteva domenii de activitate ale Comisiilor și absența expertizei pentru restul domeniilor respectiv, securitate națională, apărare și ordine publică, agricultură și industrie alimentară și utilizarea preponderentă a metodelor informale în cooperarea cu Parlamentul.

Totodată, remarcăm faptul că pînă la apariția Raportului de monitorizare „Activitatea Parlamentului Republicii Moldova în anul 2011”, Secretariatul Parlamentului nu a înregistrat nici o cerere privind organizarea unor întâlniri cu reprezentanții societății civile pentru expunerea unor probleme specifice și identificarea unor soluții de comun acord, care să răspundă necesităților acestora.

În acest context, reiterăm importanța rolului societății civile în respectarea principiilor democrației participative și deschiderea Secretariatului Parlamentului pentru dialog, întrucât îmbunătățirea activității, ține atât de sesizarea lacunelor, cât și de identificarea prin eforturi comune a soluțiilor optime pentru a răspunde cât mai fidel necesităților cetățenilor.

„lipsa capacităților administrative și umane în cadrul Secretariatului parlamentului afectează procesul de consultare publică, iar lipsa de reacție sau respingerea neargumentată a contribuțiilor prezentate de societatea civilă descurajează asemenea contribuții în viitor”

Toate contribuțiile recepționate de Secretariatul Parlamentului au fost transmise Comisiilor parlamentare permanente vizate, iar în conformitate cu prevederile *Hotărîrii Parlamentului pentru aprobarea Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă nr 373 din 29.12.2006 și a Hotărîrii cu privire la modul de executare a Hotărîrii Parlamentului nr.373-XVI*, toate contribuțiile organizațiilor societății civile poartă caracter de recomandare.

Totodată, se impune a fi menționat că, procesul consultărilor publice este inițiat la solicitarea deputaților membri ai Comisiilor permanente, respectiv a președinților Comisiilor, precum și a societății civile, iar practica Secretariatului Parlamentului în asigurarea suportului necesar organizării audierilor publice nu atestă cazuri de eșuare a

procesului de consultare din cauza *lipsei capacităților administrative sau umane în Secretariatul Parlamentului.*

Cu regret, constatarea privind lipsa capacităților administrative și umane în cadrul Secretariatului parlamentului care afectează procesul de consultare publică este una formală și subiectivă, fără a prezenta careva argumente pertinente în acest sens.

□ *Secțiunea 7. Recomandări*

Secretariatul Parlamentului a luat act de recomandările Raportului sus-menționat referitoare la activitatea Secretariatului și Vă informează că, 90 % dintre acestea se regăsesc în planurile de acțiuni ale Strategiilor de dezvoltare ale Secretariatului. Totodată, menționăm că transparența funcționării și finanțării angajaților Secretariatului este asigurată în conformitate cu prevederile legale, iar informațiile privind numărul de personal, remunerarea și stimularea pot fi regăsite pe site-ul Parlamentului, sau obținută printr-o cerere de acces la informații.

În anul 2011, Secretariatul Parlamentului a recepționat și răspuns la 66 cereri de acces la informații publice, conform Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11.05.2000.

De asemenea, în anul 2011, Secretariatul Parlamentului a realizat restabilirea funcționalității paginii web a Parlamentului, precum și asigurarea deplină a funcționalității celor 2 servere achiziționate cu suportul PNUD. Totodată, urmare a condițiilor inadecvate în care a fost efectuată testarea sistemului informațional www.parlament.md, după evenimentele post-electorale din aprilie 2009, Secretariatul Parlamentului a operat, în anul 2011, modificări de conținut în proporție de 60% și modificări în structura paginii electronice în vederea sporirii acurateței informațiilor prezentate, precum și simplificarea sistemului de căutare al proiectelor de acte normative intrate în Parlament, procesul de optimizare continuând și în anul 2012.

Având în vedere cele menționate, regretăm constatările expuse în Raportul de monitorizare „Activitatea Parlamentului Republicii Moldova în anul 2011”, care nu corespunde realității și atentează la imaginea Parlamentului, ținând cont de faptul că, în ultimii doi ani, **instituția a manifestat o reală deschidere față de cetățeni și asociațiile societății civile.**

În aceeași ordine de idei, remarcăm faptul că atât la elaborarea constatărilor Raportului, cât și recomandărilor finale nu s-a ținut cont de circumstanțele obiective în care activează, de doi ani și jumătate, Parlamentul. Astfel, lipsa spațiului, dotările tehnico-materiale insuficiente, precum și contextul politic tensionat și instabil reprezintă doar câțiva dintre factorii de care ar fi trebuit să se țină cont la elaborarea Raportului și care ar fi trebuit menționați în context, întrucât aceștia au influențat semnificativ rezultatele activității Parlamentului din ultimii doi ani.

Ținând cont de cele menționate, Secretariatul Parlamentului își anunță disponibilitatea de a organiza o întâlnire cu echipa care a elaborat Raportul, după caz, alte părți interesate, pentru a discuta pe marginea comentariilor și concluziilor expuse în documentul menționat.

Totodată, Secretariatul Parlamentului reiterează deschiderea pentru dialog și colaborare cu societatea civilă care, este invitată să contribuie plenar la sporirea eficienței actului decizional prin implicare activă și propuneri concrete.

Cu respect,

Adrian FETESCU
Secretar general